

УДК [378.011.3-051:81'243]:005.963

Скіба Н. Я.*

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У статті розкрито сутність іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів англійської мови для економічних спеціальностей як однієї із найважливіших у складі професійної компетентності педагога. Проведено аналіз теоретичних праць вітчизняних та зарубіжних фахівців, присвячених проблемам формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов.

Розглянуто структуру іншомовної комунікативної компетентності майбутніх викладачів англійської мови для економічних спеціальностей, що включає лінгвістичну (лексичну, граматичну, семантичну, фонологічну, орфографічну, орфоепічну), мовленнєву, соціолінгвістичну та прагматичну (дискурсивну, функціональну) компетентності. До кожної з них входять відповідні знання, уміння й навички.

Установлено, що іншомовна комунікативна компетентність майбутніх викладачів англійської мови для економічних спеціальностей - це інтегративна особистісно-професійна якість, що базується на їхній здатності та готовності до здійснення комунікації англійською мовою в усній та письмовій формах на різноманітну загальну й професійну (економічну) тематику.

Визначено, що в процесі підготовки майбутніх викладачів англійської мови для економічних спеціальностей потрібно формувати такі групи компетентностей: 1) лінгвістичну (знання структури мови, особливостей її використання в професійних (економічних) та академічних дискурсах); 2) мовленнєву (знання різноманітних способів формулювання думок за допомогою мови та здатність користуватися мовою в рецептивних та продуктивних видах мовленнєвої діяльності); 3) соціолінгвістичну (знання та вміння, необхідні для здійснення соціокультурного аспекту використання мови); 4) прагматичну (знання про принципи побудови висловлювання та вміння продукувати повідомлення згідно з цими принципами).

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність; викладач іноземної мови; викладач англійської мови для економічних спеціальностей; лінгвістична компетентність; мовленнєва компетентність; соціолінгвістична компетентність; прагматична компетентність.

В умовах інтеграції України до світового економічного, культурного, політичного та освітнього простору зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях різних галузей, які б уміло могли поєднувати професійні знання із знаннями хоча б однієї іноземної мови. Професійна підготовка таких фахівців здійснюється викладачами вищої школи, зокрема викладачами іноземної мови за професійним спрямуванням. Тож питання підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх викладачів іноземної мови за професійним спрямуванням набуває особливої актуальності.

На сучасному етапі метою підготовки майбутніх викладачів іноземної мови виступає формування іншомовної професійної компетентності, що враховує культурологічний аспект, лінгвістичну, загальну методологічну та методичну підготовку, уміння використовувати сучасні технології, уміння поєднувати самоосвіту та самонавчання [9].

Проблемам формування іншомовної професійної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов присвячено чимало праць українських та зарубіжних вчених. Науковці С. Ніколаєва [6], М. Кокор [5], М. Тадеєва [9], А. Шишко [10], Є. Беякова [2], Т. Колодько [4], Г. Відовсон [15], Д. Хаймз [14], А. Дейвіз [12], М. Кеналь, М. Свейн [11]

* © Скіба Н. Я.

та інші виокремлюють іноземну комунікативну компетентність (ІКК) майбутніх викладачів іноземної мови, як одну із найважливіших у складі професійної компетентності педагога. Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить про неоднозначність трактування поняття «іноземна комунікативна компетентність майбутніх викладачів іноземних мов», визначення її структури та компонентів.

Мета статті – розкрити сутність поняття та проаналізувати основні компоненти структури ІКК майбутніх викладачів англійської мови за професійним спрямуванням, зокрема викладачів англійської мови для економічних спеціальностей.

Згідно зі словником методичних термінів, професійна компетентність викладача іноземної мови – це здатність до успішної професійної діяльності, що містить такі види компетентностей: мовну (дає уявлення про систему іноземної мови та вміння нею користуватися для розуміння мовлення інших людей, вираження власних думок та аналізу мовлення учнів), мовленнєву й комунікативну (здатність використання іноземної мови як засобу спілкування в різноманітних сферах і ситуаціях) та методичну (здатність користуватися іноземною мовою в професійних цілях, навчаючи мови) [1, с. 229].

Термін «комунікативна компетентність», яким користуються фахівці в галузі викладання іноземних мов, уперше був запроваджений науковцем Д. Хаймзом. Він стверджував, для ефективного спілкування іноземною мовою людині необхідні знання не лише правил граматики і лексики, а й соціальних умов їх використання. Одиницями комунікативної компетентності є одиниці мови та мовлення, що використовуються комунікантами відповідно до змісту висловлювання в різних сферах і ситуаціях спілкування. У структурі комунікативної компетентності науковець виділив наступні компоненти: лінгвістичний (правила мови), соціолінгвістичний (правила діалектного мовлення), дискурсивний (правила побудови смислового висловлювання) і стратегічний (правила підтримки контакту із співрозмовником) [14].

Праця М. Кеналія та М. Свейна «A theoretical framework for communicative competence» (1981) присвячена аналізу теоретичної бази формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів іноземних мов. Науковці наголошують на важливості трьох складових комунікативної компетентності: граматичної, соціолінгвістичної та стратегічної. Граматична компетентність стосується знань граматичних елементів мови та граматичної семантики речення. Соціолінгвістична компетентність включає знання соціокультурних правил, визначення соціального значення та відповідності окремого речення або висловлювання, також правил дискурсу для визначення зв'язності та узгодженості груп висловлювань. Стратегічна компетентність полягає у вмінні використовувати вербальні та невербальні комунікативні стратегії спілкування [11].

А. Дейвіз у своїй праці «Communicative Competence as a Language Use» (1989) розглядає проблеми формування вмінь і навичок іноземного спілкування та побудову моделі процесу іноземного спілкування [12].

Інший науковець, Г. Відовсон, розглядає процес вивчення мови не лише, як засвоєння граматичних правил, а й здатності використовувати мову для спілкування. Він виділяє мовну, мовленнєву та лінгвокраїнознавчу компетентності в структурі комунікативної компетентності викладача іноземної мови [15].

Українські вчені визначають ІКК як здатність користуватись іноземною мовою залежно від конкретної ситуації, виділяючи в її складі такі компетентності: мовленнєву, мовну (лінгвістичну), соціокультурну, соціолінгвістичну, країнознавчу, навчальну, стратегічну, дискурсивну, які містять цілий ряд компонентів [6, с. 13]. Зокрема, мовна включає мовні знання (лексичні, граматичні, фонетичні та орфографічні) та навички, а мовленнєва містить 4 види компетентностей (у говорінні, аудіюванні, читанні та письмі). Формування мовленнєвих умінь є неможливим без знання мовного матеріалу (лексичного, граматичного, орфографічного) та навичок володіння цим

матеріалом. Тож мовленнєві навички є складовими мовленнєвих умінь. Компетентність у говорінні містить компетентності в монологічному та діалогічному мовленні. Лексична компетентність містить лексичні знання та мовленнєві лексичні навички, граматична – граматичні знання та мовленнєві граматичні навички; фонологічна – фонетичні знання та мовленнєві слухо-вимовні навички [6, с. 42].

Науковець Н. Микитенко розуміє ІКК, як здатність людини виступати суб'єктом спілкування в іншомовному середовищі; використовувати систему мови у сферах професійної та соціальної діяльності людини. У структурі ІКК дослідниця виділяє лінгвістичну, соціокультурну, міжкультурну, референційну, прагматичну та стратегічну компетентності [7, с. 39-40].

Досліджуючи ІКК у складі педагогічної компетентності майбутнього викладача іноземної мови, А. Шишко розглядає її, як здатність спілкуватися в усній та письмовій формах із носієм конкретної мови в реальній життєвій ситуації. У складі ІКК науковець виокремлює наступні складові: мовну (володіння літературною іноземною мовою як засобом комунікації); вербально-комунікативну (здатність до комунікації та готовність до вибору ефективних стратегій комунікації), вербально-когнітивну (здатність до вирішення завдань комунікативної діяльності), міжкультурну (здатність до комунікації з представниками інших культур) та метакомунікативну (здатність до комунікації на зовнішньому та внутрішньому рівнях) [10].

Дослідниця Є. Белякова характеризує ІКК, як здатність і готовність майбутнього викладача іноземної мови виступати в ролі вторинної мовної особистості в різноманітних ситуаціях спілкування, тобто брати участь у міжкультурній комунікації, вирізняючи лінгвістичну, мовленнєву, соціокультурну, дискурсивну, стратегічну, соціальну та професійну компетентності [2].

Розглядаючи структуру ІКК майбутнього викладача англійської мови за професійним спрямуванням, зокрема викладача англійської мови для економічних спеціальностей, ми будемо орієнтуватися на Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти (Common European Frameworks of Reference for Languages) [3] щодо цієї проблеми. Згідно з моделлю, запропонованою Радою Європи, до ІКК належать три основні групи компетентностей: лінгвістична, соціолінгвістична й прагматична, які включають цілий ряд компонентів. До кожного з них входять відповідні знання, вміння і навички.

Лінгвістична (мовна) компетентність передбачає знання системи мови й правил її функціонування під час іншомовної комунікації та складається із лексичної, граматичної, семантичної, фонологічної, орфографічної та орфоепічної компетентностей [3, с. 108-109].

Лінгвістична компетентність майбутнього викладача англійської мови для економічних спеціальностей складає знання структури англійської мови, особливостей її використання в професійних (економічних) та академічних дискурсах.

Лексична компетентність розглядається, як лексичні знання і мовленнєві лексичні навички [6, с. 43]; знання, вміння і здатність використовувати мовний словниковий запас у процесі спілкування [3, с. 110]. Лексична компетентність складається з лексичних та граматичних елементів.

Британські методисти Т. Хатчінсон та А. Вотерс [13] виділяють чотири типи лексичних та граматичних елементів, на яких потрібно зосередитись при навчанні англійської мови за професійним спрямуванням: 1) структурна лексика (займенники, допоміжні дієслова, сполучники, прийменники, тощо); 2) загальна лексика (напр., для галузі економіки – company, production, project), 3) субтехнічна (напр., для галузі економіки – profit, value, budget) та технічна (напр., для галузі економіки – VAT, invoice, assets, liabilities). Науковці наголошують, що у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням технічна лексика займає лише 9 % від усього лексичного матеріалу, що підлягає засвоєнню студентами [13, с. 166-167].

Керуючись потребами студентів, викладачеві англійської мови для економічних спеціальностей варто відбирати автентичні тексти й подавати для засвоєння лексику, яка в них міститься, а також створити словник-мінімум найбільш уживаних економічних термінів. З цією метою викладач англійської мови повинен тісно співпрацювати та консультиватися з викладачами фахово орієнтованих дисциплін.

Граматична компетентність окреслює граматичні знання й мовленнєві граматичні навички [6, с. 43]; знання і здатність використовувати граматичні ресурси мови; здатність розуміти й виражати значення, продукуючи правильно оформлені фрази та речення [3, с. 112-113].

Аналізуючи тексти економічних дисциплін (звіти, контракти, ділові листи), можна виявити, що для них характерне вживання певних граматичних та структурних форм, зокрема, складних іменників, модальних дієслів, пасивних конструкцій, дієслів повідомлення тощо. Тож під час навчання англійської мови студентів економічних спеціальностей викладачу потрібно звернути особливу увагу на використання граматичних структур, притаманних фаховим текстам економічного спрямування.

Семантична компетентність передбачає здатність студента усвідомлювати й контролювати організацію змісту. Науковці виділяють лексичну, граматичну та прагматичну семантику. Лексична семантика охоплює питання значення слова (зв'язок слова із загальним контекстом та внутрішньолексичні зв'язки: синоніми/антоніми, еквівалентність під час перекладу). Граматична семантика розглядає значення граматичних елементів, категорій, структур, процесів. Прагматична семантика досліджує логічні зв'язки (підрядність, пресупозиція, імплікативність, тощо) [3, с. 115-116].

У процесі викладання англійської мови для студентів економічних спеціальностей окрема увага приділяється навчанню термінологічної лексики. Для ефективного засвоєння економічних термінів та їх подальшого активного використання в усному та писемному фаховому мовленні доцільно використовувати різноманітні способи семантизації термінів: 1) підбір синонімів (share – stock, ownership – property, goods – commodities); 2) підбір антонімів (demand – supply, savings – expenditures, seller – purchaser); 3) ознайомлення з термінологічними словосполученнями, один із елементів яких є відомий або про значення якого можна здогадатися (export receipts – надходження від експорту, certificate of insurance – страховий сертифікат); 4) розшифрування аббревіатур та акронімів: WTO – World Trade Organization (ВТО – Всесвітня торговельна організація), CEO – chief executive officer (генеральний директор), О/Н – overheads (накладні витрати); 5) пояснення термінів англійською мовою: stock exchange – a market in which securities are bought and sold; 6) переклад (якщо немає інших можливостей для семантизації) [8].

Фонологічна компетентність охоплює фонетичні знання та мовленнєві слуховимовні навички [6, с. 43]; знання та навички перцепції й продукції: звукових одиниць (фонем) мови, фонетичних ознак розрізнення фонем, фонетичного складу слів, фонетики речення, тощо [3, с. 116].

Розвиткові фонологічної компетентності майбутнього викладача англійської мови для економічних спеціальностей сприятиме прослуховування аудіозаписів та відеозаписів носіїв мови, індивідуальна робота над мовою в лабораторії, тренування слуху й фонетичне вправління тощо.

Орфографічна компетентність включає знання, вміння і навички перцепції та продукування символів, із яких складаються письмові тексти. Студенти повинні знати й уміти сприймати та продукувати форму як великих, так і малих літер; називати слова по літерах; пунктуаційні знаки й випадки їх вживання [3, с. 117].

Орфоепічна компетентність розглядається як здатність студента правильно озвучувати написане, що може включати знання правил написання; уміння користуватись словником; знання правил застосування письмових позначок

та ін. [3, с. 117].

Соціолінгвістична компетентність є ще одним компонентом ІКК майбутнього фахівця, яка включає знання та вміння, необхідні для здійснення соціокультурного аспекту використання мови, що пов'язані з лінгвістичними маркерами соціальних стосунків (уживання та вибір привітань, уживання та вибір форм звертання, правила вступу до розмови), правилами ввічливості, виразами народної мудрості (прислів'я, ідіоматичні звороти), відмінностями в реєстрах мовлення (офіційний, формальний, неформальний), діалектами та акцентами [там само, с. 119].

Досліджуючи підготовку майбутніх учителів іноземної мови, науковець Т. Колодько [4] наголошує на важливості формування соціокультурної компетентності, описуючи її як уміння усвідомлено застосовувати в процесі спілкування знання культурного та соціального контекстів країни, мова якої вивчається. Дослідниця виділяє такі компоненти у структурі соціокультурної компетентності: країнознавчий (знання про національний характер народу, його звичаї та традиції; суспільно-політичний устрій країни, здобутки науки, культури, освіти); лінгвокраїнознавчий (знання мовних одиниць та вміння їх використовувати відповідно до соціально-мовленневих ситуацій); соціолінгвістичний (знання особливостей мовленнєвого етикету та невербальної поведінки й уміння їх застосовувати відповідно до певних комунікативних ситуацій, соціального статусу комунікантів та соціальних норм поведінки) [4, с. 11].

Майбутній викладач англійської мови для економічних спеціальностей повинен мати знання специфічних моделей поведінки, правильного використання лексики та мовленневих конструкцій, притаманних культурі англійських країн і вміти їх застосовувати в діловому міжкультурному спілкуванні. У навчанні англійської мови студентів-економістів викладач повинен наголошувати на вивченні культурних особливостей англійських країн та поведінки представників цих країн, адже в майбутньому для проведення переговорів та ділових зустрічей їм необхідні вміння знаходити потрібні форми спілкування з партнерами, уміння переконувати партнерів, уміння користуватися вербальними й невербальними засобами комунікації, уміння вирішувати проблеми та уникати конфліктів.

Розвиток умінь міжкультурного спілкування важливий не лише під час навчання усного мовлення, а й під час навчання писемного мовлення, оскільки студенти економічних спеціальностей повинні вміти спілкуватись у письмовій формі зі своїми діловими партнерами, заповнювати документацію, писати різноманітні листи, укладати контракти та договори, готувати доповіді й под.

Прагматична компетентність становить ще одну складову ІКК майбутнього фахівця, що охоплює знання про принципи побудови висловлювання та вміння продукувати повідомлення згідно з цими принципами. У своєму складі прагматична компетентність містить дискурсивну, функціональну та компетентність схематичної побудови мовлення [3, с. 122].

Дискурсивна компетентність включає знання правил побудови висловлювань, їхнє об'єднання в текст [1, с. 208]; уміння контролювати логічне складання речень з точки зору теми/реми, відомого/нового, причини/наслідку, якості/правильності висловлювання, кількості, доречності, стилю [3, с. 122].

Функціональна компетентність пов'язана із вміннями використовувати висловлювання для виконання різних комунікативних функцій [1, с. 208]. Мікрофункції – це категорії для функціонального використання окремих висловлювань (ідентифікація, виправлення, запитання, прохання, відповідь, указівки, вимоги, застереження, привертання уваги, звертання, тощо). Макрофункції – категорії для функціонального використання усного мовлення або письмового тексту, що складаються з послідовності відрізків (опис, розповідь, коментар, роз'яснення, інструкція, тощо) [3, с. 126].

Компетентність схематичної побудови (програмування) мовлення полягає в знанні

й здатності будувати висловлювання відповідно до схем взаємодії комунікантів [1, с. 208]. Найпростіші пари схем включають такі позиції: запитання – відповідь; твердження – підтвердження/спростування; вимога/пропозиція – згода/незгода, привітання – відповідь. Часто здійснюються потрійні обміни, у яких один співрозмовник підтверджує репліку свого партнера або відповідає на неї [там само, с. 128].

Окрім визначених компетентностей ІКК майбутнього викладача англійської мови для економічних спеціальностей, на основі здійсненого аналізу, вважаємо за доцільне виокремити мовленнєву компетентність як знання різноманітних способів формулювання думок за допомогою мови та здатність користуватися мовою в рецептивних та продуктивних видах мовленнєвої діяльності.

Як було зазначено вище, до кожного з компонентів ІКК входять відповідні знання, вміння і навички. У межах ІКК майбутнього викладача іноземної мови за професійним спрямуванням виділяють теоретичні загальнопредметні знання (лексикології, фонетики, загальної лінгвістики, теоретичної граматики, історії мови) та спеціальнопредметні знання (прикладної лінгвістики, ділового перекладу, бізнес-комунікації, аналізу дискурсу). Уміння в межах ІКК включають аналітичні (уміння аналізувати зміст фахово орієнтованих дисциплін для здійснення аналізу дискурсу) та лінгвістичні (вміння здійснювати комунікацію на різноманітну загальну й професійну тематику; інтегрувати іноземну мову зі змістом фахово орієнтованих дисциплін). Третім компонентом у складі ІКК є навички: мовленнєві (контекстуальність, професійна спрямованість, грамотність мовлення) та мовні (лінгвістична грамотність) [5]. На нашу думку, така ж сукупність знань, вмінь та навичок належить до ІКК майбутнього викладача англійської мови для економічних спеціальностей.

Таким чином, ІКК майбутнього викладача англійської мови для економічних спеціальностей – це інтегративна особистісно-професійна якість, що базується на їхній здатності та готовності до здійснення комунікації англійською мовою в усній та письмовій формах на різноманітну загальну і професійну (економічну) тематику. ІКК – це складне багатокомпонентне явище, що включає лінгвістичну (лексичну, граматичну, семантичну, фонологічну, орфографічну та орфоепічну), мовленнєву, соціолінгвістичну та прагматичну (дискурсивну, прагматичну) компетентності. ІКК реалізується у виконанні різних видів мовленнєвої діяльності: аудіюванні, говорінні, читанні та письмі. Окрім компонентного складу ІКК, у методиці навчання іноземних мов виділяють рівні її сформованості.

Розглянуті нами питання не вичерпують окресленої проблеми й потребують подальших розвідок. Перспективи досліджень убачаємо в аналізі рівнів сформованості ІКК майбутніх викладачів англійської мови для економічних спеціальностей на основі визначених компонентів.

Література:

1. Азимов Э. Г., Щукин А. Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). Москва: ИКАР, 2009. 448 с.
2. Белякова Е. А. Иноязычная коммуникативная компетенция как цель обучения будущего учителя иностранного языка. *Альманах современной науки и образования*. 2011. № 2. С. 70-73.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
4. Колодько Т. М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. Михайла Драгоманова. Київ, 2005. 24 с.
5. Кокор М. М. Аналіз професійних компетенцій викладача англійської мови за професійним спрямуванням. *Науковий часопис НПУ імені Михайла Драгоманова. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2014. Вип. 49. С. 104-110.

6. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник для студентів вищих закладів освіти / С. Ю. Ніколаєва та ін. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
7. Микитенко Н. О. Технологія формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничого профілю: монографія. Тернопіль: ТНПУ, 2011. 411 с.
8. Семенчук Ю. О. Використання технологій інтерактивного навчання студентів-економістів термінологічної лексики. *Іноземні мови*. 2009. № 4. С. 31-35.
9. Тадеєва М. І. Формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя іноземних мов: європейський вимір. *Інформаційні технології і засоби навчання*: електрон. наук. вид. 2009. № 5 (13). URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/196/182>
10. Шишко А. В. Комунікативна компетенція як складова педагогічної компетентності майбутнього викладача іноземної мови. *Вісник Дніпропетровського університету імені А. Нобеля. Серія Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*. 2015. № 2 (10). С. 245-250.
11. Canale M., Swain M. A theoretical framework for communicative competence. *The construct validation of tests of communicative competence*/ Ed. Palmer A., Groot P., Trostler S. Washington: TESOL, 1981. P. 31-36.
12. Davies A. Communicative Competence as language Use. *Applied Linguistics*. 1989. № 10/2. P. 157-170.
13. Hutchinson T., Waters A. English for specific purposes: A Learning-centred Approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987. 183 p.
14. Hymes D. On communicative competence. *Sociolinguistics* / Ed. J. B. Pride, J. Holmes. Harmondsworth: Penguin, 1972. P. 269-293.
15. Widdowson H. Knowledge of Language and Ability for Use. *Applied Linguistics*. 1989. № 10/2. P. 128-137.

Skiba N. Ya.

THE ESSENCE AND STRUCTURE OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF ENGLISH FOR ECONOMICS

The article outlines the essence of the foreign language communicative competence of future teachers of English for economics as one of the most important components of teacher's professional competence. The analysis of theoretical works of Ukrainian and foreign scientists devoted to the problems of formation of the foreign language communicative competence of future teachers of foreign languages is carried out.

The structure of the foreign language communicative competence of future teachers of English for economics is reviewed. It is a complex multicomponent phenomenon comprising linguistic (lexical, grammatical, semantic, phonological, orthographic and orthoepic), language, sociolinguistic and pragmatic (discourse, functional) competencies. Each of these components includes particular knowledge, skills and know-how.

The foreign language communicative competence of future teachers of English for economics is defined as an integrative personal and professional quality based on their ability and readiness to communicate in English in oral and written forms on a variety of general and professional (economic) subjects.

It is determined that in the process of preparing future teachers of English for economics the following groups of competences should be formed: 1) linguistic (knowledge of the language structure, the peculiarities of its use in professional (economic) and academic discourses); 2) language (knowledge of various ways of formulating thoughts and the ability to use the language in receptive and productive ways); 3) sociolinguistic (knowledge and skills necessary for the sociocultural aspect of language use); 4) pragmatic (knowledge of the principles of arranging statements and the ability to produce messages in accordance with these principles).

Key words: foreign language communicative competence; foreign language teacher; teacher of English for economics; linguistic competence; language competence; sociolinguistic competence; pragmatic competence.

Дата надходження статті: «16» листопада 2017 р.